

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК РЕСПУБЛИКИ
АРМЕНИЯ**

Հայաստանի քիմիական հանդես 66, №1, 2013 Химический журнал Армении

ՀՐԱՆՏ ԳՐԻԳՈՐԻ ԲԱԲԱՅԱՆ

Ս.թ. փետրվարի 24-ին իր մահկանացուն կնքեց ՀՀ Գիտության վաստակավոր գործիչ, ՀՀ Ճարտարագիտական ակադեմիայի փոխնախագահ, քիմիական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Հրանտ Գրիգորի Բաբայանը:

Հրանտ Գրիգորի Բաբայանը ծնվել է 1927 թ. Երևանում: 1952 թ. ավարտել է Երևանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի քիմիական տեխնոլոգիայի ֆակուլտետը և ընդունվել ԽՍՀՄ ԳԱ Ն.Ս. Կռուսակովի անվան Ընդհանուր և անօրգանական քիմիայի ինստիտուտի ասպիրանտուրան «Ֆիզիկաքիմիական անալիզ» մասնագիտությամբ: Թեկնածուական ատենախոսությունը պաշտպանելուց հետո Հ.Գ. Բաբայանը վերադարձել է Երևան և աշխատել ՀԽՍՀ ԳԱ Քիմիայի ինստիտուտում՝ որպես կրտսեր, ապա ավագ գիտական աշխատող, գիտական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալ:

Նա առաջինն է մեր հանրապետությունում Քիմիայի ինստիտուտում ստեղծել Ֆիզիկաքիմիական անալիզի լաբորատորիա և հիմնադրել նոր գիտական ուղղություն: Լաբորատորիայում կատարվել են սիլիկատների քիմիայի բնագավառին վերաբերվող բազմակողմանի լուրջ և սիստեմատիկ հետազոտություններ, որոնք թույլ տվեցին պարզել քիմիական փոխազդեցությունների բնույթը բարդ սիլիկատային և ֆտորիդային համակարգերում:

Գիտնականի երկարամյա աշխատանքի արդյունքներն ամփոփվեցին նրա դոկտորական դիսերտացիայում (1966 թ., ք. Մոսկվա), որն իրավամբ համարվեց լուրջ ներդրում սիլիկատների քիմիայի բնագավառում: Նույն թվականին Հ.Գ. Բաբայանը հրավիրվում է Երևանի պետական համալսարան, իսկ 1969 թ. ընտրվում է համալսարանի Քիմիայի ֆակուլտետի անօրգանական քիմիայի ամբիոնի վարիչ: Այդ նույն թվականին նրան շնորհվում է պրոֆեսորի կոչում:

Իր շուրջը համախմբելով ամբիոնի աշխատողներին, Հ. Գ. Բաբայանը գիտահետազոտական աշխատանքներ է ծավալում հազվագյուտ և ցրված տարրերի քիմիայի և տեխնոլոգիայի բնագավառում: Նրա ղեկավարությամբ 1971 թ. ԵՊՀ-ում անօրգանական քիմիայի ամբիոնին կից ստեղծվել է նոր գիտահետազոտական օջախ՝ հազվագյուտ և ցրված տարրերի քիմիայի և տեխնոլոգիայի ճյուղային լաբորատորիա: Ճյուղային լաբորատորիայում կատարված ուսումնասիրությունների հիման վրա հնարավոր դարձավ մշակել խոշոր հանքավայրերի և հանրապետության ձեռնարկությունների արտադրական թափոնների համալիր վերամշակման մի շարք եղանակներ, որոնցից մի քանիսը փորձարկվել են կիսաարդյունաբերական մասշտաբով:

1983 թ. հոկտեմբերից պրոֆեսոր Հ.Գ. Բաբայանը ղեկավարել է “Քար և սիլիկատներ” գիտաարտադրական միավորումը: Նրա ղեկավարությամբ այստեղ ստեղծվել է նոր գիտական ուղղություն բնական հումքի համալիր օգտագործմամբ, այդ թվում՝ պեռլիտների, տուֆի, պեմզայի, գրանիտի վերամշակում, որոնց հիման վրա ստացվել են կատալիզատորային կրիչներ, հղկող փոշիներ, մաքրող քիմիական նյութեր և այլն:

Կյանքի վերջին տարիներին պրոֆեսոր Հ.Գ. Բաբայանը աշխատել է “Քար և սիլիկատներ” գիտաարտադրական միավորումում, որպես տնօրենի խորհրդական: Մեծ է պրոֆեսոր Բաբայանի ներդրումը քիմիական գիտության զարգացման և կադրերի պատրաստման գործընթացում: Նրա ղեկավարությամբ պաշտպանվել են 50-ից ավելի թեկնածուական և դոկտորական ատենախոսություններ: Պրոֆեսոր Բաբայանը եղել է միութենական և հանրապետական տարբեր բնույթի գիտական խորհրդների անդամ: Նա մեր հանրապետության, ինչպես նաև նախկին Խորհրդային Միության իր բնագավառի ամենաճանաչված գիտնականներից էր: Օժտված էր մարդկային բարձր արժեքներով և վայելում էր գործընկերների և շրջապատի մարդկանց սերն ու հարգանքը:

Հրանտ Գրիգորի Բաբայանի լուսավոր հիշատակը միշտ վառ կմնա հայ քիմիկոսների սրտում և հոգում:

*Երևանի պետական համալսարանի քիմիայի ֆակուլտետ
«Հայաստանի քիմիական հանդեսի» խմբագրական կոլեգիա*